

OPPSUMMERING RENESSANSESEMINAR 24.9.2003

Unn F. Butenschøn: Allegori og imitasjon. Hermeneutikker i konflikt i Petrarcas forfatterskap.

Tekst delt ut på forhånd i engelsk oversettelse og latinsk original: Brev VI, 2 fra *Familiarum rerum*. "To Giovanni Colonna of the Order of Preachers"

Til stede: Karin G, Lone K, Anne S, Trond K.S, Solveig S.U., Kristin G., Christina S., Kjerstin A., Randi D.

Unn ga en klar framstilling av sitt eget, nesten ferdige, doktorgradsprosjekt som er konsentrert omkring Ps "Canzonieri", spesifikt Canzone nr 129 (74 verselinjer)

Hun presenterte de tre forskningstradisjonene som utmerker seg i forhold til Petrarcas forfatterskap:

- 1) Den biografiske tradisjonen – som fortsatt er i full vigør (siste P-vita kom i 1998)
- 2) Den filologiske tradisjon – som har stilt seg kritisk til den biografiske tradisjonen og for eksempel tolker Ps beskrivelse av "Mont Ventoux" mer som en allegorisk enn en faktisk reise. Likevel havner denne forskningstradisjonen ofte i samme felle som 1, ved at de konstruerer en slags alternativ livshistorie til P. Liv og tekst er fortsatt det sentrale.
- 3) Den litteraturvitenskapelige og idéhistorie tradisjonen – som har foretatt tematiske dypdykk i en rekke aspekter ved Ps forf.skap. De unngår biografiske forklaringer, men "selvet" står fortsatt sentralt, og også her er det et generelt problem at man i siste instans tyr til psykologiske forklaringer ("det sentraliserte selvet").

Unn presenterer sin tilnæringsmåte i forhold til disse tre tradisjonene slik:

Det moderne selvet i Petrarcas *Canzonieri*. Studiet av én enkelt tekst i lys av andre av Petrarcas tekster. Tre ulike lesninger, Ps selvframstilling av en som tenker, gråter, skriver.

To hovedpunkter:

- 1) Ønsker å stikke hull på den biografiske forklaringen/fortolkningen. Kampen på Mt. Ventoux behøver ikke være en konflikt mellom kristen allegoresse og humanistenes imitasjonsteori.
- 2) Imøtegå forestillingen om det sentraliserte selvet. Ps selv er desentralisert og i stadig bevegelse, det er ustadig.

P som pilgrim. I motsetning til middelalderens pilegrimer som visst hvor de kom fra og hvor de skulle hen, er P "en fremmed overalt". I brevet presenterer P seg som en peripatetiker, ikke som en peregrinus (knytter skritt og tanke sammen).

Historien er en arkeologisk palimpsest i Ps utlegning. P understreker det sammensatte, også i.f.t. kunnskapen som kan hentes fra mangel kilder.

Distansen til historien, må repetere med andre ord, for stedet, tiden, alt er forsvunnet.

Erkjennelsen av det umulige i å gjenskap fortida.

Ps "ruinestetikk". Bruker også begrepet "ruiner" på tekster fra antikken.

Parallellen kjenne seg selv – som Roma/byen må kjenne seg selv

Verden lar seg ikke lenger lese som en bok (til forskjell fra Augustin og middelalderens kristen allegoresse). Den kristne allegoriske hermeneutikken kommer i konflikt med den humanistiske imitasjonen (Thomas Greenes hypotese).

Ps imitasjonsteori, formulert i tre brev:

- det individuelle i imitasjonsprosessen både hos imitator og modell

- stilens betydning – gjennom imitasjon av mange kilder kan vi skape vår egen stil. Stil og selv er nært knyttet sammen.
- likheten bør være som en sønns likhet med sin far, ikke som portrett – modell. Det er mange forskjeller som springer ut av likheten

Det er evnen til å utvikle en egen stil som skiller de gode fra de dårlige. Imitasjon som redskap til å uttrykke vår egen individualitet.

Unn mener Greene ikke trekker konsekvensene av sin egen hypotese og ”forfaller” til psykologiserende forklaringer. Ps imitasjonsteorier åpner for en mer radikal forståelse av selvet – sannhetens omskiftelighet / historisitet. Både sti og selv er ustadig.

Ps forfatterskap en parafisering over Paulus’ 2. brev til kor. ”som i et speil i en gåte... etc”

SPØRSMÅL/KOMMENTARER

Christina: lesetips vedr. selvet (Richard Lanham ”The motives of Eloquence” – om stil som uttrykk for selvet, en retorisk tradisjon vs en ”seriøs” (essensialistisk) trad.

Kristin: skriveredskapet ”stile” og hånden (manus – maniera). Hvilket ord bruker P om skriveredskapet i brevet? U: i tekstene om imitasjon bruker han ”stile”

De romerske ruinene: hvor mye av det han ser er *litterært*?

Vibeke: ”Ruinene” P referer til er for en stor del mytologiske skikkelser, mye hentet fra Livius. Når han i begynnelsen av brevet kaller seg peripatetiker kan det godt være for å imitere Cicero, sier han snarere at han følger C enn at han ”er litt av hvert”?

Anne: Beskrivelse av 129. sang?

Imitasjon som uttrykk for egen individualitet. Camões imiterer Petrarca i denne betydningen i den portugisiske renessansen – dette som noe av det ypperste C skriver i ”egen stil”. Quevedo imiterer C igjen.

Hva med forholdet til ”den endelige fasit”? Troen/sannheheten? U mener religionen har forandret karakter med P. – har mer til felles med de senere protestantene. Tror også P var nominalist (i Avignon samtidig med Ockham) og studerte jus. Sannheten vi kan gripe med *fornuften* er omskiftelig.

Lone: P sier vi har en åpenbart sannhet, men i motsetning til Dante så velger han ikke mellom denne og humanismen, han balanserer mellom dem. P *er* den fremmede / den utsatte.

Trond: sp.m om Livius-ref etc

Karin: stilen – er det det individuelle eller det generelle? U: Stilen er både noe ytre og noe innvendig.

Solveig: Dette er veldig tidlig – fransk renessanse henter dette fra P

Vibeke: oppsummeringen av forskningstradisjonen. Virkningen av P – hvordan han er blitt lest og hvordan hans ”program” er blitt lest. Angående imitasjon: P går langt også i å imitere de antikkens *liv*.